

บทอ่าน เรื่องเล่าพันท้ายนรสิงห์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตอักษรร้อยเรียงเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่องเรียนรู้เรื่องเล่าผ่านโคลงภาพพระราชพงศาวดาร (ภาพที่ ๕๖)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

“พันท้ายนรสิงห์” กับกำเนิด “คลองมหาชัย”

เมื่อ พ.ศ. ๒๒๔๗ (จุลศักราช ๑๐๖๖ ปีวอก ฉศก) สมเด็จพระเจ้าเสือเสด็จด้วยเรือพระที่นั่งเอกชัยจะไปประพาสทรงเบ็ด ณ ปากน้ำเมืองสาครบุรี “ครั้นเรือพระที่นั่งไปถึงตำบลโคกขาม และคลองที่นั่นคดเคี้ยวนัก แลพันท้ายนรสิงห์ซึ่งถือท้ายเรือพระที่นั่งคัดแก้ไขมิทันที่ และศิระเรือพระที่นั่งนั้นโดนกระแทกกิ่งไม้

อันใหญ่เข้า ก็หักตกลงไปในน้ำ” พันท้ายนรสิงห์เห็นดังนั้นก็ตกใจ จึงโดดขึ้นเสียจากเรือพระที่นั่ง และขึ้นอยู่บนฝั่งแล้วร้องกราบทูลพระกรุณาว่า “ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้า พระราชอาญาเป็นล้นเกล้า ขอจงทรงพระกรุณาโปรดให้ทำศาลขึ้นสูงประมาณเพียงตา แล้วจงตัดเอาศิระเข้าพระพุทธรเจ้า กับศิระเรือพระที่นั่งซึ่งหักตกน้ำลงไปในนั้น ขึ้นมาบวงสรวงไว้ด้วยกัน ตามพระราชกำหนดในบทอัยการเกิด”

พันท้ายนรสิงห์จึงกราบทูลว่า “ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้า มิได้เอาโทษเข้าพระพุทธรเจ้านั้น พระเดชพระคุณหาที่สุดมิได้ แต่ว่าจะเสียขนบธรรมเนียมในพระราชกำหนดกฎหมายไป และซึ่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะมาละพระราชกำหนดสำหรับแผ่นดินเสียดังนี้ดูมิบังควรยิ่งนัก นานไปภายหน้าเห็นว่าคุณทั้งปวงจะล่วงครหาติเตียนดูหมิ่นได้ และพระเจ้าอยู่หัวทรงพระอาลัยแก่ข้าพระพุทธรเจ้า ผู้ถึงแก่ภยันตรายนี้เลย จงพระอาลัยถึงพระราชประเพณี อย่าให้เสียขนบธรรมเนียมไปนั้นดีกว่า อันพระราชกำหนดมีมาแต่โบราณนั้นว่า ถ้าและพันท้ายผู้ใดถือท้ายเรือพระที่นั่ง ให้ศิระเรือพระที่นั่งนั้นหัก ท่านว่าผู้นั้นถึงภยันตราย ให้ตัดศิระเสีย และพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดให้ตัดศิระเข้าพระพุทธรเจ้าเสีย ตามโบราณราชกำหนดนั้นเกิด”

จึงมีพระราชดำรัสให้ฝายทั้งปวง ปันมูลดินเป็นรูปพันท้ายนรสิงห์ขึ้นแล้ว ก็ให้ตัดศิระรูปดินนั้นเสีย แล้วดำรัสว่า “โอ้พันท้ายนรสิงห์ ซึ่งโทษเอ็งถึงตายแล้วนั้น ภูประหารชีวิตเอ็งเสียพอเป็นเหตุแทนตัวเอ็งแล้ว เอ็งอย่าตายเลย จงกลับมาลงเรือไปด้วยกับข้าเถิด”

พันท้ายนรสิงห์เห็นดังนั้น ก็มีความละอายนัก ด้วยกลัวว่าจะเสียพระราชกำหนดโดยขนบธรรมเนียมโบราณไป เกรงคนทั้งปวงจะครหาติเตียนดูหมิ่นในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแห่งตนได้

ผู้เสียสละชีวิตของตนมิได้อาลัย จึงกราบทูลว่า “ขอพระราชซึ่งทรงพระกรุณาโปรดข้าพระพุทธเจ้า
ครั้งนี้ พระเดชพระคุณหาที่สุดมิได้ แต่ทว่าซึ่งตัดศีรษะรูปดินแทนตัวข้าพระพุทธเจ้าดังนี้ ดูทำเล่น
ไป คนทั้งหลายจะล่วงครหาติเตียนได้ ขอพระองค์ทรงพระกรุณาโปรด ตัดศีรษะข้าพระพุทธเจ้า
โดยฉันทจริงเถิด อย่าให้เสียขนบธรรมเนียมในพระราชกำหนดเลย ข้าพระพุทธเจ้าขอกราบทูลฝากบุตร
ภรรยา แล้วก็จะกราบถวายบังคมลาตายไปโดยลักษณะยาพิษอันทราบทูลไว้นั้น”

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระมหากรุณาภาพแก่พันท่ายนรสิงห์เป็นอันมาก จนกลั้นน้ำ
พระเนตรนั้นไว้มิได้ จำเป็นจำทำตามพระราชกำหนด จึงดำรัสสั่งนายเพชรฆาตให้ประหารชีวิตพัน
ท่ายนรสิงห์เสีย แล้วให้ทำศาลขึ้นสูงประมาณเพียงตา และให้เอาศีรษะพันท่ายนรสิงห์ กับศีรษะ
เรือพระที่นั่งซึ่งหักนั้น ขึ้นพลีกรรมไว้ด้วยกันบนศาลนั้น แล้วให้ออกเรือพระที่นั่งไปประพาสทรง
เบ็ด ณ ปากน้ำเมื่อสาครบุรี แล้วเสด็จกลับยังพระมหานคร แล้วศาลเทพารักษ์ที่ตำบลโคกขาม ก็
มีปรากฏมาตราบเท่าทุกวันนี้

